

Täysistunto

Torstai 26.11.2015 klo 16.00—23.07

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 36/2015 vp
Lakialoite LA 13/2015 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 10/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 10/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

18.31 **Sari Tanus kd:** Arvoisa rouva puhemies! Hallitus esittää tupakkaverosta annetun lain liitteen verotaulukkoa muutettavaksi niin, että tupakkatuotteiden verotusta korotetaan keskimäärin 24 prosenttia. Korotukset toteutettaisiin kahden vuoden aikana neljässä vaiheessa, siten että ensimmäinen korotus tehtäisiin vuoden 2016 alusta, toinen heinäkuun 2016 alusta, kolmas vuoden 2017 alusta ja neljäs korotus heinäkuun 2017 alusta.

Kristillisdemokraatit tukee hallituksen esitystä tupakkaveron korotukseksi mutta ehdottaa, että korotukset tehtäisiin nopeammalla aikataululla. Lakialoitteessa ehdotetaan, että tupakkaveroa korotetaan yhteensä 70 miljoonalla eurolla enemmän kuin hallitus esittää korotukseksi vuodelle 2016. Lakialoitteen mukainen tupakkaveron taso asettuisi samalle tasolle vuoden 2016 alusta kuin hallitus esittää sen olevan 1.7.17 alkaen. Lisäksi lakialoitteessa esitetään sähkötupakan verottamista samalla periaatteella kuin muita tupakkatuotteita. Nopeampi veronkorotus on perusteltua, kun ottaa huomioon tupakasta aiheutuvat kustannukset ja mikäli halutaan korotuksen vaikuttavan mahdollisimman vaikuttavasti tupakoinnin lopettamiseen. Nopeammalla aikataululla tehty tupakkaveron korotus tulee lisäämään laitonta maahantuontia ja myyntiä. Tämän ilmiön hillitsemiseen tulee osoittaa riittävät resurssit asianomaisille viranomaisille. Myös matkustajatuonnin valvontaa tulee lisätä. Mielestäni on erittäin tärkeää huomioida myös uusien nikotiinituotteiden, kuten sähkösavukkeiden, terveysriskit ja vaikutukset. Nikotiini itsessään kohottaa verenpainetta, kiihdyttää pulssia ja myös lisää syöpäriskiä. Uudessa tupakkalaissa nikotiinipitoiset sähkösavukkeet tulee siirtää lääkelain alta tupakkalainsäädännön piiriin. Nuorten tupakoinnin ehkäisyn kannalta on tärkeää, että sähkösavukkeita tulee koskemaan yhtä tiukka sääntely kuin tupakkatuotteita ja erilaisilla makuaineilla ei lisätä niiden houkuttelevuutta. Sähkösavukkeiden nikotiininesteille tulisi myös asettaa korkeaan tupakkaveroon verrattavissa oleva vero.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

Kristillisdemokraatit ehdottaa edellä olevan perusteella, että lakiehdotus hyväksytään näin muutettuna. — Kiitos.

18.34 Kalle Jokinen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä käsittelyssä olevassa asiassa ehdotetaan tupakkaveron korotusta. Veroa korotettaisiin keskimäärin 24 prosenttia, ja korotukset toteutettaisiin kahden vuoden aikana neljässä vaiheessa siten, että korotus tulisi tupakkatuotteisiin puolen vuoden välein ja korotukset olisivat senttimääräisesti samansuuruisia kaikissa vaiheissa. Tämä lakiesitys sisältyy ensi vuoden talousarvioesitykseen, ja sen vuoksi sitä käsitellään tässä ja nyt. Tämän esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti korottaa tupakkaveroa asteittain. Tämä esitys koskee nyt vuosia 2016 ja 2017, mutta hallitusohjelmassa on kuitenkin linjattu niin, että myös vuosien 2018 ja 2019 aikana tupakkaveroa korotetaan. Hallitusohjelmassa tupakkaveron verotuoton lisäykseksi on laskettu 270 miljoonaa euroa, josta tämä nyt käsiteltävänä oleva esitys siis käsittää puolet, 135 miljoonaa euroa verotuoton lisäystä. Tällä veronkorotuksella tavoitellaan tupakkatuotteiden hintojen nousua ja sen seurauksena myös tupakan aiheuttamien haittojen ehkäisemistä. Kuitenkin pyritään ottamaan huomioon se, mitä vaikutusta tupakkatuotteen verotuksella on matkustajatuontiin ja laittomaan harmaaseen tupakkatuotteiden kauppaan. Tämä tehdään kahdessa vaiheessa, ja nyt sitä arviointia voidaan sitten tehdä, kun myös korotus tehdään vaiheittain. Aiemmin tupakkatuotteiden veronkorotus on johtanut jossain määrin salakuljetuksen lisääntymiseen, koska tupakkatuotteet ovat Suomessa hinnaltaan korkeampia kuin naapurimaissa, ja tätä seurausta tässä voi olla, ja sitä tullaan matkan varrella arvioimaan.

Tupakoinnin terveydelliset ja sosiaaliset vaikutukset ovat merkittäviä. Tupakointi on yksi merkittävimmistä sairauden ja ennenaikaisen kuolleisuuden riskitekijöistä. On arvioitu, että joka toinen tupakoitsija kuolee ennenaikaisesti tupakan aiheuttamiin sairauksiin. Tupakoinnista aiheutuvien sairauksien välittömät kustannukset terveydenhuollossa ovat vuosittain noin 300 miljoonaa euroa. Ei ole siis kysymys mistään vähäpätöisestä kansanterveydellisestäkään asiasta. Arvioidaan, että tämän veronkorotuksen seurauksena tupakoinnin kulutus vähenee, ja se on yksi tavoitteistakin. Aiemmin on todettu, että erityisesti halvempien tupakkatuotteiden veron- ja hinnankorotus on vähentänyt nuorten tupakointia aikuisia herkemmin, ja se näkökulma on hyvä tässäkin ottaa huomioon ja on otettukin huomioon, kun tätä veronkorotusta on arvioitu ja harkittu. Tupakoinnin vähenemisestä huolimatta Suomessa on edelleen noin miljoona tupakoijaa. Työikäisistä miehistä tupakoi 17 prosenttia ja naisista 14 prosenttia päivittäin. Myös 16—18-vuotiaista nuorista tupakoi noin 14 prosenttia päivittäin. Suomalaisten terveydentila on viime aikoina kohonnut monessa suhteessa, ja tupakoinnin vähentämisellä on suuri merkitys myös tähän terveydentilan kohentumiseen. Toivon, että tämä tupakkaveron korotus myös jatkaa tätä kehitystä ja parantaa myös suomalaisten terveydentilaa, vaikkakin tässä on kysymyksessä myös verotekninen fiskaalinen korotus.

18.39 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Jokinen toi hyvin esille näitä tupakkaveron korotukseen liittyviä pääkohtia. Mutta totean nyt vielä itse, että hallituksen esitys tästä tupakkaveron vaiheittaisesta korotuksesta seuraavien kahden vuoden aikana on mielestäni erittäin perusteltu. Nämä korotuksethan muodostavat ensimmäisen osan hallitusohjelmaan kirjatusta hallituskauden aikana suunnitelluista tupakkaveron korotuksista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

Nämä nyt käsiteltävänä olevat korotukset tuottaisivat asiantuntijalaskelmien mukaan noin 135 miljoonan euron vuosittaiset verotulon lisäykset, ja se on valtionaloudenkin kannalta jo erittäin merkittävä summa. Suunnilleen samansuuruiset korotukset on tarkoitus toteuttaa vielä vuosien 2018 ja 2019 aikana.

Tämä nyt käsiteltävä esitys on hyvin linjassa hallitusohjelman kanssa, jossa korostettu tavoite on keventää varsinkin työhön ja yrittämiseen liittyvää verotusta ja toisaalta kiristää erinäisiä haittaveroja. Kuten edustaja Jokinen myös toi esille, niin tupakkaveron korotuksessa on kysymys myös terveydellisten seikkojen esiin nostamisesta. Toivottavaa onkin, että tällä korotuksella saadaan vähennettyä tupakointia ja erityisesti nuorison osalta heikennettyä tupakkatuotteiden kysyntää.

Tässä valiokunnan mietinnössä on mainittu se riski, että jos veronkorotus tehtäisiin yhdellä kertaa, kuten kristillisdemokraatit esittää, niin myös laitton maahantuonti kasvaisi merkittävästi, ja kuten edustaja Tanus tuossa äsken totesi, tässä tapauksessa jouduttaisiin lisäämään muun muassa viranomaisten valvontaresursseja. Nimenomaan näihin haasteisiin pyritään tässä esityksessä vastaamaan tupakkaveron asteittaisella korottamisella.

18.41 Leena Meri ps: Arvoisa rouva puhemies! Erittäin hyviä puheenvuoroja ja kaikilla hyviä näkökulmia. Muutaman asian nostaisin tässä vielä esille.

Tässä Tanus puhui itsekin siitä, että jos veroja korotettaisiin kerralla enemmän, niin pitäisi kuitenkin myös sitten tämän laittoman maahantuonnin estämiseksi panostaa resursseja enemmän sinne valvontaan, ja tietysti sekin maksaa. Hinnankorotukset ovat hyviä, ne estävät tupakointia, ja erityisesti nuorilla varmaan se kynnys ostaa sitä tupakkaa nousee, kun se on kallista.

Mutta sitten tuosta sähkötupakasta minun täytyy sen verran sanoa: Itselläni on paha tapa eli tupakka, ja tunnen ihmisiä ja keskustelen heidän kanssaan hyvin paljon tupakoinnista. Tunnen ihmisiä, jotka polttavat tupakkaa ja sähkötupakkaa, enkä tiedä ketään, joka olisi alkanut polttaa pelkkää sähkötupakkaa. Se on korvaushoito pois tupakasta, ja tiedän ihmisiä, jotka ovat päässeet sen kautta pois, koska se on se tapa myös toisilla. Siitä jää kuitenkin pois semmoisia ainesosia, mitä tupakassa on, esimerkiksi arsenikista ties mihin — en ole edes kunnolla halunnut lukea sitä listaa, kun vähän haluan itseltänikin kieltää, mitä kaikkea sitä tulee keuhkoihinsa vedettyä.

Itse asiassa olisin aika varovainen silloin kun puhutaan nimenomaan sen korvaustuotteen käytöstä, koska se sähkötupakka on kuitenkin kaikille, keitä minä tiedän — minä en ole tutkimuksia tästä lukenut enkä tiedä, onko niitä edes — tie pois tupakasta. En kiistä, että siinä voisi olla terveysvaikutuksia ja vaarojakin, mutta ei ole voitu oikein osoittaa, mitä siinä on. Se on ollut niin vähän aikaa markkinoilla. Että en nyt lähtisi sitä verottamaan tässä vaiheessa. Se on aika kallista jo nyttenkin.

18.43 Simon Elo ps: Arvoisa rouva puhemies! En itse tupakoi. Kuulun siihen suureen osaan sukupolveani, joka on tämmöisestä paheesta eroon päässyt tai ei ole sitä aloittanutkaan. Mutta silti itseäni tässä keskustelussa usein vähän häiritsee se, että tavallaan tämä nähdään aina niin helpoksi keinoksi lähteä fiskaalisista syistä tekemään veronkorotuksia. Kyllä minä näen, että tässä on pitkälti fiskaaliset syyt, miksi tämä tehdään. Kuten edustaja Savio totesi, niin yli 130 miljoonaa näiden neljän vuoden aikana on merkittävä summa.

Sen sijaan näiden terveystieteiden suhteen olen itse aika skeptinen, että onko se hinta niin merkittävä tekijä, ehkä siellä nuorimassa päässä kyllä, mutta jos muuten ajattelee

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

tupakoivaa väestönosaa, niin kovasti nuristaan siitä, että aski maksaa paljon, mutta kyllä se kuitenkin ostetaan. Eli kun sen tupakoinnin lopettaa ja näkee ne terveyssyyt tärkeämmiksi, niin en näe, että se hinta siinä se tärkein asia on.

Se on hyvä, että tämä tehdään vaiheittain. Kristillisdemokraatit esittää, että se tehtäisiin kerralla, ja se olisi erittäin vahingollista. Vaiheittain tällainen uudistus täytyy tehdä. Tässä yhteydessä täytyy sanoa, että vaihtoehtobudjetissa KD myös nostaisi alkoholiveroa 60 miljoonalla eurolla, ja onneksi sitä hallitus ei tee. Tämä olisi tuhoisaa linjaa tässä politiikan osa-alueessa.

Nostan vain sen kysymyksen tässä, että kuinka usein tavallaan Suomessakaan voidaan turvautua tällaiseen helppoon fiskaaliseen tapaan nostaa meidän verotuloja tupakkaveroa korottamalla. Kyllä sillekin joku rajansa on.

18.45 Sari Tanus kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Joo, todella KD:n vaihtoehtobudjettiin kuuluvat nämä, myös tupakkaveron nostaminen, ja kyllä minä sanoisin, että myös siinä sähkötupakassa, vaikka se on semmoinen ehkä välivaihe tupakasta irtipääsemiseen, on erittäin, erittäin vaarallisia ainesosia. Ja näkisin, että reilumpi tupakan hinnan nosto olisi nimenomaan nuoremmalle väestölle ehkä se jarru ostaa sitä tupakkaa-asia.

Itse tietysti gynekologina hoidan nuoria naisia ja tyttöjä ja olen erittäin huolissani heidän tupakoinnin lisääntymisestä. Koska vaikka keuhkosityöpä tulee niin sanotusti ikäväestölle siellä keski-ikässä tai myöhemmin, niin tupakka on erittäin, erittäin suuri kohdunkaulan syövän riskitekijä. Nimittäin niillä nuorilla naisilla, jotka tupakoivat, tupakan ainesosia vetäytyy tuonne alaosaston limakalvoille, jos nyt niin sanotaan, ja niistä syöpää aiheuttavista viruksista naisten on huomattavasti hankalampi päästä eroon. Jotenka nuorilla naisilla tupakointi on merkittävä kohdunkaulan syövän riskitekijä.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Puhujalistaan.

18.46 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Arvoisat kansanedustajat! On erinomainen asia, että tupakan verotusta kiristetään, kiristetään, sanotaan nyt sitten, tuntuvastikin. Totta kai sillä on tämä fiskaalinen puoli eli näin saadaan valtiolle kaivattuja verotuloja, mutta kyllä tupakan veron kiristäminen vaikuttaa myös kulutukseen positiivisesti eli sitä vähentävästi. Nimenomaan tässä mielessä olisin itse ollut valmis ja olin hallitusneuvotteluissa valmis paljon reippaampaankin tupakkaveron korottamiseen. Itse asiassa henkilökohtaisesti kannattaisin sellaista sokkihoitoa, että vaikkapa tuplataisiin tupakan nykyinen hinta ja tällä tavoin vaikutettaisiin positiivisesti siihen, että tupakointia onnistuttaisiin vähentämään, ja ennen kaikkea sillä estettäisiin käsitykseni mukaan nuoria aloittamasta tupakointia.

Jos tupakka olisi reilusti nykyistä kalliimpaa ja tupakointi olisi reilusti nykyistä kalliimpaa, niin uskon, että se osaltaan ehkäisisi nuoria aloittamasta tupakoimista. Nuorethan tupakoinnin aloittavat. En tiedä kovinkaan monta henkilöä, joka aikuisena olisi päättänyt ryhtyä tupakoimaan. Yleensä aikuisena — yleensä, edustaja Hakkarainen, joka täällä viittasi — on sen verran järkeä ja sen verran vastuuta itsestään ja ehkä lähimmäisistäänkin, ettei ryhdy aikuisena tupakoimaan. Mutta nuorilla, luulen, se on joku aikuistumisen merkki tai joku osa aikuistumisriittiä tai että ollaan kovia kundeja ja cooleja kimmoja, kun tupakoidaan. Kun nuorena ryhdytään tupakoimaan, niin sitten siitä onkin erinomaisen vaikeata

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

päästä myöhemmin eroon. Tupakkaveron kiristäminen, tuntuvampikin kiristäminen, on hyvä keino pyrkiä tupakointia hillitsemään.

Totta kai tupakan salakuljetus lisääntyy, kun veroa kiristetään ja kun se hintaero vaikkapa Venäjältä ostettuun tupakkaan kasvaa. Mutta tätä ei pidä verrata siihen, kun tuolta Viirasta rahdataan selkä vääränä olutta, koska tupakan kohdalla ei ole kyse siitä niin kuin Viiron oluttuonnin kohdalla, että se on laillista, että tuodaan aivan hirveästi. Eikö se ole suunnilleen niin, että sen, mitä itse jaksaa kantaa, saa laillisesti tuoda? Tupakan kohdallahan ei ole kyse siitä, vaan tupakan tuonti on hyvin rajoitettua, onko se nyt yksi tai kaksi kartonkia, minkä saa tuoda, ja mikä siitä menee yli, on siis rikollista toimintaa. Ei se, että tupakan hinta tuntuvasti nousee, siihen johda, että jokainen rupeaa rahtaamaan selkäreppu täynnä Viirasta tai Venäjältä tupakkaa, koska se on siis lailla kiellettyä rikollista toimintaa.

Lopuksi haluan, rouva puhemies, sanoa, että totta kai tarvitaan paljon muutakin tupakoinnin vähentämiseksi ja sitä kautta tupakoinnin haittojen pienentämiseksi kuin veronkiristystä. Hallitus on valmistelemassa ja keväällä eduskuntaan tuomassa uutta tupakkalakia, jolla taas otetaan merkittäviä askeleita eteenpäin tupakoinnin rajoittamisessa. Omalta osaltani kannustan lain valmistelijoita tekemään niin rohkeita ehdotuksia parveketupakoinnin kieltämiseksi, autossa tupakoimisen kieltämiseksi, jos siellä on lapsia, ja niin edelleen kuin vain sielu sietää.

Lopuksi totean, että tupakoinnin vastustamisessa tietysti järkevällä valistuksella on erittäin suuri merkitys myös ja meidän pitäisi onnistua — siis meidän, tarkoitan niiden järjestöjen, jotka tekevät tätä tupakkavalistustyötä — rekrytoimaan tällaisiksi tupakkavastaisiksi mannekiineiksi erilaisia nuorison idoleinaan pitämiä henkilöitä. Ruotsissa varmasti Zlatan Ibrahimović olisi hyvä — vaikea nimi — hän olisi erinomainen tällainen tupakanvastaisuuden mannekiini, jos hän sellaiseen suostuisi. Suomessakin voisi ajatella joitakin tällaisia urheilutähtiä ja miksei myös tämän sukupolven muusikkoja. En tiedä, tupakoivatko Cheek ja Uniikki ja muut räppärit, mutta sikäli kuin olen huomannut, he pitävät erittäin hyvää huolta kunnostaan, ja siitä voisin päätellä, että eivät tupakoi.

Suosittelen, että näitä kaikkia sitten rekrytoidaan tällaiseen tupakkavalistukseen, tupakanvastaiseen työhön. Minun sukupolveni osaltahan näin ei voitu toimia, koska kaikki minun sukupolveni nuorisomuusikot tietysti tupakoivat ja joivat niin paljon kuin sielu sietää, mutta tänä päivänä uusi sukupolvi on ymmärtääkseni tässä suhteessa paljon valistuneempi kuin edeltäjänsä.

18.51 Kalle Jokinen kok: Arvoisa rouva puhemies! Nyt tässä käsitellään tietysti tupakkaveron korotusesitystä, ja tämä keskustelu on ollut aika hyvää ja sillä lailla tuonut tämän tupakan vaikutuksen kansanterveyteen ja sitten tämän fiskaalisen vaikutuksen, että sillä on merkitystä verokertymän kannalta.

Edustaja Tanus toi esille tuossa omassa puheenvuorossaan tuon sähkötupakan, joka on tämän ajan ilmiö, ja siihen liittyvän mahdollisen sääntelyn tai valvonnan ja myös nämä terveydelliset näkökulmat, kun sähkötupakkaan liittyvät nämä nesteet, joilla sitä tupakkaa maustetaan. En esimerkiksi itse tiedä, onko niissä minkälainen tuotevalvonta. Mistä kuluttaja, esimerkiksi nuori, joka alkaa käyttämään sähkötupakkaa, tietää, mitä ainetta siinä nesteessä on? Sen vuoksi ehkä olisi tarpeen tässäkin lisätä terveydellisestä näkökulmasta sitä valistusta ja valvontaa.

Mutta tästä kristillisdemokraattien esityksestä, että tupakkaveroa korotettaisiin nyt kerralla rysähtäen, olen eri mieltä. Olen tämän hallituksen esityksen takana sen vuoksi, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

tässä on tutkittu, mitä aiemmin on tapahtunut. Esimerkiksi Ruotsissa 1990-luvulla nostettiin tupakkaveroa yli 50 prosenttia kerralla — eli kerralla rysäytettiin — ja salakuljetus lisääntyi, harmaat markkinat lisääntyivät, tupakkaveron kertymä laski. Ja vaikka sitten muutama vuosi tämän korotuksen jälkeen tupakkaveroa laskettiin, niin kesti 10 vuotta ennen kuin päästiin samalle verotasolle tämän fiskaalisen kertymän osalta. Eli se ei ole ongelmatonta. Tietysti tässä pitää valita se, että kansanterveyden kannalta olisi paras, jos tupakka kielletäisiin kokonaan ja sillä lailla pyrittäisiin tätä terveyttä edistämään, mutta myös tämä fiskaalinen vaikutus on tärkeä, koska tupakasta tulee paljon haittoja ja kuluja yhteiskunnalle ja niitä sitten myöskin näillä verovaroilla maksetaan.

18.54 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Tuosta Zyskowiczin puheesta innostuin. Olin tuossa jo lähdössä, mutta nyt innostuin tästä aiheesta vielä lisää. On totta, että nuoret aloittavat sen tupakoinnin, ja se oli silloin nuorena todella makeeta.

Sitten mietin sitä, miten tämä tupakka on päässyt yksinomaan tähän meidän haittalistalle. Esimerkiksi Ben sanoi tuossa, että se pitäisi kieltää lähes joka paikassa. No, tämä nyt oli ehkä vähän liioiteltuna, mutta sitten minä mietin, pitäisikö meidän sitten ajatella joskus, että ei sitä tupakointia saa harrastaa lainkaan, kun sitä ei saa missään tehdä kohta koskaan, koska tupakoitsijahan on B-luokan kansalainen silloin, kun missään ei saisi enää polttaa. Ja meillä on kuitenkin tämä ongelma, että meillä monet käyttävät alkoholia tosi paljon, ja se hän aiheuttaa hirveän paljon kansantaloudellisia ongelmia ja erilaisia sairauksia. Mutta tähän on ollut helpompi puuttua. Ja minä sanon ainakin itse henkilökohtaisesti, että kyllä se hinta pitäisi nostaa minulle 100 euroon per aski. Silloin minä lopetan sen. Tai sitten, jos siitä tehdään rikollista, minä lopetan sen. Kyllä se varmasti nuorille on tehokasta, että se hinta nousee, mutta minä edelleen väitän, että kukaan nuori — tästä ei varmasti ole tutkimustietoa — ei aloita sähkötupakan polttamista sen takia, koska se ei ole vielä coolia. Se on se röökkin vetäminen vielä kumminkin heille coolia, mutta se muutetaan sitten sähkötupakaksi, kun siitä halutaan päästä eroon.

18.55 Maarit Feldt-Ranta sd: Arvoisa puhemies! Silloin, kun hallitus tekee hyviä esityksiä, niitä on syytä totta kai tukea. Nyt kun tänään sattui sellainen puoli-ihme, että olin noin 100 prosenttia edustaja Ben Zyskowiczin kanssa samaa mieltä, niin päätin myös käyttää puheenvuoron. Kyllä olen myös itse sillä linjalla, että niillä ihmisillä, joilla on vastuu tämän yhteiskunnan kehityksestä, on myös todella suuri vastuu erityisesti lapsista ja nuorista. Ja erityisesti nuorten kohdalla tällä hinnalla, saatavuudella ja valistuksella on erittäin suuri merkitys. Sen takia pidän tärkeänä, että niillä pyrimme säätelemään nuorten käyttäytymistä ja vaikuttamaan siihen. Voimme lainsäädännöllä ja verotuksella paljon tehdä ennalta ehkäisevää hyvää työtä, että voisimme säästää nuoria siltä kärsimykseltä, mikä kuitenkin liittyy kaikkien päihteiden ja tupakoinnin väärin käyttämiseen. Tässä on jo illan aikana käyty läpi tupakan haitallisia vaikutuksia erityisesti keuhkosityövän osalta.

Mutta sitten ehkä, puhemies, loppukevennyksenä voisin todeta, että siihen edustaja Zyskowiczin lausuntoon, että Zlatan Ibrahimovićilla olisi vaikeasti lausuttava nimi, en yhdy kyllä.

18.56 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Kun Zyskowicz mainitsi minun nimeni, niin otin puheenvuoron. Kyllähän, vaikka hallitus tekee huonojakin esityksiä, niitä kannatetaan, kun ollaan hallituksessa. Mutta eihän tämä varmaan huono esitys ole. Minä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

nimittäin kaksi vuotta sitten opettelin polttamaan, ja nyt pitäisi sitten päästä eroon siitä. (Naurua)

Vielä tuosta harmaasta taloudesta, että se voi tuoda myös sitä. Minä olen itse nähnyt, kun meillä käy paljon noita venäläisiä rekkoja, että aina sieltä tarjotaan tupakkaa ja viinaa, ja se on erittäin edullista, jos heiltä ostaa. Mitenkä tähän sitten puututaan, jos me kerralla paljon nostamme tätä tupakan hintaa? Minun puolestani saa nostaa kyllä, se loppuu siitä. Mutta mitenkä saadaan sitten hallintaan tämä pimeän tupakan tuonti? Nimittäin siinä rekassa on sitä aika paljon. Se on puolet Suomen kaupan hinnasta, ja sitä saa vaikka kuinka paljon. Miten se sitten hoidetaan?

18.58 Ari Jalonen ps: Arvoisa puhemies! Tämä veronkorotus tehdään tietenkin verotulojen keräämiseksi. Talouden tasapainottamiseen kuitenkin on tosiaan tämä toinenkin näkökanta eli menojen pienentäminen, tässä tapauksessa terveydellisistä syistä tilanteen parantaminen. Tämä tulisi ratkaista todellakin tulevassa tupakkalain tekemisessä. Yhtenä pohjana tulisi pohtia sitä, voidaanko se tehdä esittämälläni tavalla — viime kaudella jätin tästä tupakkalaista lakialoitteen, ja kiteytettynä se on, että tupakointi kiellettäisiin 2000-luvulla syntyneiltä. Se ei ole vielä kukaan myöhäistä.

18.59 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Mielestäni tämä hallituksen esitys on hyvä. Silloin kun tarvitaan lisää verotuloja, on aiheellista ottaa niitä haittaveron kaltaisina eli leikata sellaisesta asiasta, josta koituu enemmän terveysriskejä ja enemmän haittaa kuin hyötyä.

Olen vähän huolissani siitä, että tässä salissa puolustetaan tupakanpolttota tai vähätellään sen terveysvaikutuksia tai syitä, miksi nuoret rupeavat tupakkaa polttamaan. Jos tuntee nuorten elämän ja elää heidän mukanaan ja kuulee, mitä nuorten joukossa tapahtuu, niin esimerkiksi sähkötupakan polttaminen on yleistynyt huolestuttavalla tavalla. Sähkötupakka ei haise, siinä ei ole riskiä kiinnijäämisestä vanhemmille niin pahoin kuin esimerkiksi tavallisessa tupakassa, eikä ole myöskään tietoa sen terveysvaikutuksista vielä tässä vaiheessa.

Olen harvoin kuullut, että kukaan tupakoija puolustaa tupakanpolttota tai toivoo, että lapsesta tulee nuori, joka rupeaa tupakkaa polttamaan, ja olen hämmästyneenä kuunnellut tätä keskustelua ja sitä, että tästä salista löytyy tämänkaltaisia puolustuspuheenvuoroja.

19.00 Sari Tanus kd: Arvoisa rouva puhemies! Halusin vielä käyttää puheenvuoron nimenomaan terveysvaikutusten puolesta. Nimenomaan nuorilla tytöillä ja nuorilla naisilla tupakointi on erittäin, erittäin ikävä ja vaarallinen tekijä sen takia, että se todellakin lisää merkittävässä määrässä kohdunkaulan syöpää. Ja se on syöpä, joka on nuorten naisten syöpä, ja siihen kuolee maailmalla merkittävä osa nuoria naisia, nimenomaan pienten lasten äitejä. Suomessakin alle kaksikymppisillä voidaan jo todeta merkittäviä syövänsiasteita, ja nimenomaan se tupakointi on siinä yksi keskeinen tekijä siinä mielessä, että vaarallisista viruksista tällaiset tupakoivat nuoret naiset eivät pääse siinä määrin eroon kuin ne naiset, jotka eivät tupakoi.

Minä näkisin, että tietysti tähän asioiden esillä pitämiseen, valistamiseen ja niin edelleen pitäisi paitsi hallituksen niin myös eduskunnan panostaa vielä paljon enemmän, että nuoret eivät ollenkaan aloittaisi sitä tupakointia tai että se ei olisi millään muotoa tammöi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

nen moderni, fiini ilmiö vaan nimenomaan että nuorista huolehdittaisiin paremmin — tupakointia ei aloitettaisi tai kokeilun jälkeen se lopetettaisiin hyvin aikaisessa vaiheessa.

19.01 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Haluan kiittää kollegoja, Suna Kymäläistä ja Sari Tanusta, erinomaisen hyvistä puheenvuoroista tämän asian ympärillä. Tässä KD:n vastalauseessahan nimenomaan todetaan, että me haluaisimme nämä korotukset tehdä nopeammalla tahdilla, ja täällä erinomaisesti tuotiin esille nimenomaan nämä haitalliset terveysvaikutukset, mitä tupakanpoltolla on, ja ei kai kukaan nyt enää tosissaan sitä ole kieltämässä, etteikö tupakka ole vaarallista.

Jos ajatellaan vaikkapa tuota tupakkadirektiiviä, josta viime kaudella Euroopan parlamentissa paljon väännettiin kättä, niin siellähän nimenomaan nostettiin esille juuri näitä tällaisia seikkoja, jotka saattavat houkutella nuoria siihen tupakanpolttoon varhaisessa vaiheessa: esimerkiksi millä tavalla tupakkaa saa mainostaa, minkätyyppisiä vaikkapa tupakka-askit ovat, voivatko ne olla huulipuikon näköisiä tai voiko niissä olla sellaisia värityksiä, jotka esimerkiksi houkuttelevat nuoria tyttöjä siihen tupakoinnin aloittamiseen. Ja totta kai sitten puhuttiin näistä mentolisavukkeista ja puhuttiin siitä, ovatko ylipääntänsä tällaiset erilaiset makuaineet sallittuja. Ja tämä sähkösavukeasia tuli myöskin siellä sitten voimallisesti esille. Meillä on hyvin vähän vielä edes tutkimustietoa, mitä tämä aiheuttaa pitkällä aikavälillä. Tämä on uusi tuote tupakkatuotteitten joukossa, ja siinä mielessä, kun esimerkiksi tässä meidän esityksessä haluttaisiin, että sille jo asetettaisiin korkeampi, tammoinen tupakkaveroon verrattavissa oleva vero, olisi syytä miettiä, mitä mahdollisia, kenties aivan uudenlaisia terveysriskejä tähän tuotteeseen sisältyy.

En nyt itse ollut kuulemassa näitä väitteitä, mitä täällä salissa on ollut, mutta teidän puheenvuoroistanne ymmärsin, että täällä on käyty jopa tupakanpolttoa puolustavia puheenvuoroja. Tuntuu kyllä erikoiselta, koska kyllähän se on meille tällä hetkellä sellainen aine, joka aiheuttaa valtavat kustannukset terveydenhuollon puolelle, ja toivon, että kaikilla mahdollisilla keinoilla, verotuksen ja muillakin keinoilla, pyritään sitten näitä haittoja hillitsemään.

19.03 Simon Elo ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kymäläinen ja nyt tässä edustaja Essayah ottivat esille, että täällä olisi pidetty tupakkaa puolustavia puheenvuoroja. En kyllä koe, että kukaan edustaja mistään puolueesta sellaisia puheenvuoroja olisi pitänyt. Sekä hallitus että sen osana Perussuomalaiset on yksimielisesti sitä mieltä, että tupakkaveroa korotetaan, se on hallituksen esitys. Se tehdään vaiheittain, ei kerralla, niin kuin Kristillisdemokraatit esittää. Onneksi ei niin. Ja niin kuin edustaja Zyskowiec aivan oikein sanoi, tässä hyvin tärkeä on asennemaailma, kulttuurin muutos, miten meidän nuorison idolisoimat elokuvatähdet, urheilijat, kulttuurihenkilöt toimivat tässä, miten me kaikki toimimme.

En minä henkilökohtaisesti polta, koska tiedän, että se on terveydelle vaarallista, vie vielä rahatkin, hyvänen aika, niin eihän siinä mitään järkeä tietenkään ole. Näinhän se on aivan selvä. Mutta toin esille sen, sanotaanko, poliittisen pelon, mikä minun mielestäni tällaisessa verossa helposti on: että koska kukaan ei tavallaan vastusta veronkorotusta tässä suhteessa, enkä minäkään, sillä on vähintäänkin fiskaalisia suuria hyötyjä, niin on tavallaan helppoa lähteä aina sitten veroa korottamaan. Ja kun olen tällainen erikoinen suomalainen kansanedustaja, joka lähtökohtaisesti ei veroja halua korottaa, niin haluan huomauttaa juuri siitä, että pidetään mielessä se, ettei liian heppoisin perustein lähdetä veronkorotuksiin. Tässä ne perusteet nähdäkseni löytyvät. Mutta tämä on kuitenkin tärkeä pitää mie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

lessä, että ei tavallaan yksituumaisuuden hengessä liian helposti lähdetä tekemään aina vain helpolta näyttäviä ratkaisuja, joissa kuitenkin on monta puolta.

19.05 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Minäkin haluaisin kuulla, kuka täällä on puolustanut tupakointia. Tupakointi tai alkoholinkäyttö eivät tietenkään ole hyviä asioita, mutta ne tuskin vähenevät tässä salissa esitetyin hurskain toivein. Veronkorotus on kannatettava. On kuitenkin tärkeä huomioida, ettei lapsi lähde nyt tässä pesuveden mukana. Itä-, etelä- tai länsirajan yli tuotu tupakka on aivan yhtä epäterveellistä kuin Suomessa myyty, ja sen lisäksi siitä ei tule Suomeen veroja. Tämän suhteen ei tule ottaa riskiä.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.